

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 27ης Οκτωβρίου 2011

για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη

(2011/711/ΕΕ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Με το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη επιδιώκεται να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη από τις τεχνολογίες της πληροφορίας υπέρ της οικονομικής μεγέθυνσης, της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και της ποιότητας ζωής των ευρωπαίων πολιτών, ως μέρος της στρατηγικής Ευρώπη 2020. Η ψηφιοποίηση και η διαφύλαξη της πολιτιστικής μνήμης της Ευρώπης, που περιλαμβάνει έντυπα (βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες), φωτογραφίες, μουσειακά αντικείμενα, αρχαιολογικά έγγραφα, ηχητικό και οπτικοακουστικό υλικό, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους (εφεξής «πολιτιστικό υλικό») συγκαταλέγεται στα βασικά πεδία επέμβασης του ψηφιακού θεματολογίου.
- (2) Η στρατηγική της ΕΕ για την ψηφιοποίηση και διαφύλαξη βασίζεται στο έργο που έχει επιτελεστεί τα τελευταία έτη στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για τις ψηφιακές βιβλιοθήκες. Οι ευρωπαϊκές δράσεις στο πεδίο αυτό, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης της Europeana, της ψηφιακής βιβλιοθήκης, αρχείου και μουσείου της Ευρώπης, είχαν την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εσχάτως σε ψήφισμα του Κοινοβουλίου της 5ης Μαΐου 2010 και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2010. Στο πρόγραμμα εργασιών 2011-2014 για τον πολιτισμό που καθόρισε το Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του της 18ης και 19ης Νοεμβρίου 2010, υπογραμμίζεται η ανάγκη για ανάληψη συντονισμένης προσπάθειας στο πεδίο της ψηφιοποίησης.
- (3) Στις 28 Αυγούστου 2006, η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση προς τα κράτη μέλη με σκοπό τη βελτιστοποίηση, μέσω του διαδικτύου, του οικονομικού και πολιτιστικού δυναμικού της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς. Στις εκθέσεις των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης του 2008 και του 2010 διαπιστώνεται ότι έχει σημειωθεί πρόοδος. Ωστόσο, η πρόοδος δεν είναι σταθερή σε όλα τα κράτη μέλη και διαφέρει ως προς τα διάφορα σημεία της σύστασης.
- (4) Επιπλέον, το πλαίσιο για τις προσπάθειες ψηφιοποίησης και για τη συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει εξελιχθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Μεταξύ των νέων στοιχείων περιλαμβάνεται η έναρξη λειτουργίας της Europeana τον Νοέμβριο του 2008, η δημοσίευση της έκθεσης «Η Νέα Αναγέννηση» από την «Επιτροπή Σοφών για τη μεταφορά της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης στο διαδίκτυο», της 10ης Ιανουαρίου 2011, και η πρόταση της Επιτροπής για οδηγία σχετικά με τα ορφανά έργα, της 24ης Μαΐου 2011.
- (5) Κατά συνέπεια, πρέπει να συστηθεί στα κράτη μέλη μια επικαιροποιημένη δέσμη μέτρων για την ψηφιοποίηση και τη μεταφορά της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης στο διαδίκτυο και για την ψηφιακή διαφύλαξη. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη ψηφιοποιημένου υλικού από βιβλιοθήκες, αρχεία και μουσεία πρέπει να ενθαρρυνθεί περαιτέρω προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Ευρώπη διατηρεί τη θέση της ως πρωταγωνιστικός διεθνής παράγων στο πεδίο του πολιτισμού και του δημιουργικού περιεχομένου και ότι χρησιμοποιεί τον πλούτο της σε πολιτιστικό υλικό κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Όπως υπογραμμίζεται από την «Επιτροπή σοφών για τη μεταφορά της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης στο διαδίκτυο», η Ευρώπη πρέπει να δράσει τώρα ώστε να καρπωθεί τα οφέλη της ψηφιοποίησης και της ψηφιακής διαφύλαξης. Εάν τα κράτη μέλη δεν εντείνουν τις επενδύσεις τους στο πεδίο αυτό, υπάρχει κίνδυνος τα πολιτιστικά και οικονομικά οφέλη από την ψηφιακή μετάβαση να υλοποιηθούν σε άλλες ηπείρους και όχι στην Ευρώπη.
- (6) Η επιγραμμική προσβασιμότητα του πολιτιστικού υλικού θα επιτρέψει στους πολίτες ολόκληρης της Ευρώπης να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτό και να το χρησιμοποιούν για ψυχαγωγία, μελέτη ή εργασία· θα προσδώσει στην ποικιλότητα και πολυγλωσσική ευρωπαϊκή κληρονομιά σαφή χαρακτηριστικά στο διαδίκτυο και η ψηφιοποίηση των πόρων τους θα βοηθήσει τα πολιτιστικά ιδρύματα της Ευρώπης να συνεχίσουν την εκτέλεση της αποστολής τους, που παρέχει πρόσβαση και διαφύλαξη στην κληρονομιά μας στο ψηφιακό περιβάλλον.
- (7) Επιπλέον, μπορεί να γίνει περαιτέρω χρήση του ψηφιοποιημένου υλικού - για εμπορικούς και μη εμπορικούς σκοπούς - για χρήσεις όπως η ανάπτυξη μαθησιακού και εκπαιδευτικού περιεχομένου, ντοκιμαντέρ, εφαρμογές του τουρισμού, παιχνίδια, κινούμενα σχέδια και εργαλεία σχεδιασμού, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό γίνεται με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων. Τούτο θα δώσει, επίσης, σημαντική ώθηση

στον δημιουργικό κλάδο (πολιτιστική βιομηχανία), που αντιπροσωπεύει το 3,3 % του ΑΕΠ της ΕΕ και το 3 % της απασχόλησης. Ο κλάδος αυτός βρίσκεται αντιμέτωπος με την ψηφιακή μετάβαση, η οποία συγκλονίζει τα παραδοσιακά μοντέλα, μετασχηματίζει αξιακές αλυσίδες και χρειάζεται νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Η ψηφιοποίηση και η παροχή ευρύτερης πρόσβασης σε πολιτιστικούς πόρους προσφέρει τεράστιες οικονομικές ευκαιρίες και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την περαιτέρω ανάπτυξη των πολιτιστικών και δημιουργικών ικανοτήτων της Ευρώπης και της οικονομικής παρουσίας του κλάδου στο πεδίο αυτό.

- (8) Η ψηφιοποίηση αποτελεί σημαντικό μέσο για εξασφάλιση μεγαλύτερης πρόσβασης και χρήσης του πολιτιστικού υλικού. Η συντονισμένη δράση εκ μέρους των κρατών μελών για ψηφιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς τους θα προσέδιδε μεγαλύτερη συνοχή στην επιλογή του υλικού, ενώ θα αποσοβείτο επανάληψη προσπάθειών στην ψηφιοποίηση. Επίσης, θα συνεπαγόταν ασφαλέστερο κλίμα για τις εταιρείες που επενδύουν σε τεχνολογίες ψηφιοποίησης. Η εποπτική παρουσίαση τρεχουσών και προγραμματιζόμενων δραστηριοτήτων ψηφιοποίησης και ποσοτικοί στόχοι για την ψηφιοποίηση θα συνέβαλαν στην επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (9) Το κόστος της ψηφιοποίησης του συνόλου της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης είναι υψηλό και δεν μπορεί να καλυφθεί μόνο από κρατική χρηματοδότηση. Με χρηγιές ψηφιοποίησης από τον ιδιωτικό τομέα ή με συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να συμμετάσχουν ιδιωτικοί φορείς σε προσπάθειες ψηφιακοποίησης και πρέπει να ενθαρρυνθούν περαιτέρω. Για να είναι δίκαιες και ισορροπημένες, οι συμπράξεις αυτές πρέπει να συμμορφώνονται με ορισμένες βασικές αρχές. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να καθοριστούν χρονικά περιθώρια για προνομιακή χρήση ψηφιοποιημένου υλικού. Η «επιτροπή των σοφών σχετικά με τη μεταφορά της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς στο διαδίκτυο» αναφέρει ότι ο μέγιστος χρόνος για την προνομιακή χρήση του υλικού που έχει ψηφιοποιηθεί σε συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από επτά έτη.
- (10) Τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ μπορούν να χρησιμοποιηθούν και χρησιμοποιούνται για τη συγχρηματοδότηση δραστηριοτήτων ψηφιοποίησης ως τμήμα των έργων που έχουν αντίκτυπο στην περιφερειακή οικονομία. Ωστόσο, η εν λόγω χρήση θα μπορούσε να είναι πιο εκτεταμένη και συστηματική. Η αποτελεσματικότητα διαδικασιών μαζικής ψηφιοποίησης μπορεί να βελτιωθεί λόγω κλίμακας. Ως εκ τούτου, πρέπει να ενθαρρύνονται η αποτελεσματική χρήση της ικανότητας ψηφιοποίησης και, όπου είναι δυνατόν, η από κοινού χρήση εξοπλισμού ψηφιοποίησης μεταξύ πολιτιστικών ιδρυμάτων και χωρών.
- (11) Μέρος μόνο του υλικού που κατέχουν βιβλιοθήκες, αρχεία και μουσεία είναι κοινόχρηστο, υπό την έννοια ότι δεν καλύπτεται ή δεν καλύπτεται πλέον από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ενώ το υπόλοιπο προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Καθώς τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αποτελούν κείμενο εργαλείο για την τόνωση της δημιουργικότητας, το πολιτιστικό υλικό της Ευρώπης πρέπει

να ψηφιοποιηθεί, να καταστεί διαθέσιμο και να διαφυλαχθεί με πλήρη τήρηση των δικαιωμάτων δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων.

- (12) Στις 24 Μαΐου 2011 η Επιτροπή παρουσίασε πρόταση οδηγίας για τα ορφανά έργα. Για να έχει πλήρη αποτελεσματικότητα πρέπει να θεσπιστεί και να υλοποιηθεί ταχύτατα ώστε να εξασφαλιστεί εναρμονισμένη προσέγγιση στο ζήτημα των ορφανών έργων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όσον αφορά τη μεγάλη κλίμακα ψηφιοποίηση εξαντλημένων έργων (που δεν διατίθενται πλέον στο εμπόριο), ενδέχεται να απαιτηθεί στα κράτη μέλη νομοθετική υποστήριξη για λύσεις αδειοδότησης που έχουν εκπονηθεί εθελοντικά από τα ενδιαφερόμενα μέρη, συνεκτιμώντας την ανάγκη να εξασφαλιστεί διασυνοριακό αποτέλεσμα. Στο πλαίσιο αυτό, η προσέγγιση που ακολουθείται στο πλαίσιο του διαλόγου των ενδιαφερόμενων μερών, υπό την αιγίδα της Επιτροπής, για τα εξαντλημένα στο εμπόριο βιβλία και περιοδικά, η οποία κατέληξε σε μνημόνιο συμφωνίας που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 20 Σεπτεμβρίου 2011, πρέπει να θεωρηθεί ως πρότυπο για περαιτέρω διαλόγους ώστε να διευκολύνεται η σύναψη συμφωνιών για την ψηφιοποίηση του μεγαλύτερου δυνατού μέρους των εξαντλημένου στο εμπόριο υλικού. Η ύπαρξη βάσεων δεδομένων με πληροφορίες περί δικαιωμάτων, συνδεδεμένες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μπορεί να μειώσει το κόστος συναλλαγής για εκκαθάριση δικαιωμάτων. Οι μηχανισμοί αυτοί πρέπει επομένως να ενθαρρύνονται, σε στενή συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους.
- (13) Για να υπάρξει ευρύτερη πρόσβαση και χρήση του κοινόχρηστου περιεχομένου, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί ότι, μετά την ψηφιοποίησή του, το περιεχόμενο κοινής χρήσης θα παραμένει κοινόχρηστο. Σε αντίγραφα κοινόχρηστου υλικού πρέπει να αποφευχθεί η χρήση εμφανών υδατογραφημάτων ή άλλων οπτικών μέτρων προστασίας ως σήματος κυριότητας ή προέλευσης.
- (14) Η Europeana, η ευρωπαϊκή ψηφιακή βιβλιοθήκη, αρχείο και μουσείο, άρχισε τη λειτουργία της στις 20 Νοεμβρίου 2008. Η περαιτέρω ανάπτυξη της πλατφόρμας Europeana θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο που τα κράτη μέλη και τα πολιτιστικά ιδρύματά τους τα τροφοδοτούν με περιεχόμενο, και τα προβάλλουν στους πολίτες. Πρέπει να ενθαρρύνονται τα μέτρα για την επίτευξη αυτού του αποτελέσματος.
- (15) Επί του παρόντος, η Europeana προσφέρει άμεση πρόσβαση σε περισσότερα από 19 εκατ. ψηφιοποιημένα αντικείμενα. Μόνο το 2 % από αυτά είναι χηρικό ή οπτικοακουστικό υλικό. Η αύξηση του προσβάσιμου περιεχομένου μέσω της Europeana, συμπεριλαμβανομένων τύπων υλικού που επί του παρόντος υποεκπροσωπούνται, θα καταστήσει τον ιστότοπο πιο ενδιαφέροντα για τους χρήστες, και πρέπει συνεπώς να ενθαρρυνθεί. Ο γενικός στόχος για επίτευξη 30 εκατ. αντικειμένων έως το 2015 συμβαδίζει με το στρατηγικό σχέδιο της Europeana και αποτελεί εφελκυστικό για την ψηφιοποίηση ολόκληρης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης έως το 2025. Η διαθεσιμότητα όλων των αριστουργημάτων που αποτελούν δημόσιο κτήμα (βασικά πολιτιστικά ή ιστορικά έργα και αντικείμενα, όπως ορίζονται και

επιλέγονται από τα κράτη μέλη) μέσω της Euroreana θα εμπλουτίσουν το περιεχόμενο της ιστοσελίδας, σύμφωνα με τις προσδοκίες των χρηστών. Η ύπαρξη διατάξεων στα κράτη μέλη για να διασφαλιστεί ότι το σύνολο του υλικού που έχει ψηφιοποιηθεί με δημόσια χρηματοδότηση θα διατίθεται μέσω της Euroreana θα δώσει ώθηση στην ανάπτυξη της πλατφόρμας και θα δημιουργήσει σαφές πλαίσιο για τη συνεισφορά περιεχομένου από πολιτιστικά ιδρύματα, κατά συνέπεια πρέπει να ενθαρρύνεται η θέσπιση των διατάξεων αυτών.

- (16) Το ψηφιακό υλικό πρέπει να υφίσταται διαχείριση και συντήρηση, διαφορετικά τα ηλεκτρονικά αρχεία μπορεί να μην είναι αναγνώσιμα, εφόσον το υλισμικό και το λογισμικό που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευσή τους καταστούν απαρχαιωμένα, μπορεί να χαθεί υλικό λόγω προϋσούσας φθοράς των συσκευών αποθήκευσης, ενώ οι συσκευές αποθήκευσης μπορεί να είναι ανίκανες να ανταπεξέλθουν τον τεράστιο όγκο νέου και μεταβαλλόμενου περιεχομένου. Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε ολόκληρη την ΕΕ όσον αφορά τη διαφύλαξη ψηφιακού υλικού, σε αρκετά κράτη μέλη δεν υφίστανται σαφείς περιεκτικές πολιτικές για τη διαφύλαξη του ψηφιακού περιεχομένου. Η απουσία τέτοιων πολιτικών συνιστά απειλή για την επιβίωση του ψηφιοποιημένου υλικού και ενδέχεται επίσης να έχει ως αποτέλεσμα απώλεια υλικού που έχει παραχθεί σε ψηφιακή μορφή (εξάρχις ψηφιακού υλικού). Η ανάπτυξη αποτελεσματικών μέτρων ψηφιακής διαφύλαξης έχει απώτερες συνέπειες που υπερβαίνουν τα πολιτιστικά ιδρύματα. Τα ζητήματα της ψηφιακής διαφύλαξης ενδιαφέρουν κάθε ιδιωτικό ή δημόσιο οργανισμό, ο οποίος υπέχει υποχρέωση ή επιθυμεί να διαφυλάξει ψηφιακό υλικό.
- (17) Η ψηφιακή διαφύλαξη θέτει προβλήματα οικονομικού, οργανωτικού και τεχνικού χαρακτήρα και, μερικές φορές απαιτεί επικαιροποίηση νομοθετικών διατάξεων. Αρκετά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ή εξετάζουν τη θέσπιση νομικών υποχρεώσεων βάσει των οποίων θα απαιτείται από τους παραγωγούς ψηφιακού υλικού να διαθέτουν ένα ή περισσότερα αντίγραφα του υλικού τους σε εντεταλμένο φορέα απόθεσης. Η ύπαρξη αποτελεσματικών διατάξεων και πρακτικών για τη νόμιμη απόθεση μπορούν να ελαχιστοποιήσουν τον διοικητικό φόρτο για τους κατόχους περιεχομένου όσο και για τους αρμόδιους φορείς απόθεσης, και επομένως πρέπει να συνιστώνται. Είναι απαραίτητη και πρέπει να ενθαρρύνεται η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών ώστε να αποφευχθούν μεγάλες αποκλίσεις στους κανόνες που διέπουν την απόθεση ψηφιακού υλικού. Η ιστοσυγκομιδή είναι μια νέα τεχνική για συλλογή υλικού από το διαδίκτυο για σκοπούς διαφύλαξης. Εντεταλμένα ιδρύματα δραστηριοποιούνται στη συλλογή υλικού αντί να περιμένουν την απόθεσή του, ελαχιστοποιώντας έτσι τη διοικητική επιβάρυνση των παραγωγών ψηφιακού υλικού· η εθνική νομοθεσία πρέπει επομένως να προνοήσει σχετικά.
- (18) Σε ό,τι αφορά τα κινηματογραφικά έργα, η παρούσα σύσταση συμπληρώνει ορισμένες πτυχές της σύστασης του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2005, σχετικά με την κινηματογραφική κληρονομιά και την ανταγωνιστικότητα συναφών δραστηριοτήτων της κινηματογραφικής βιομηχανίας ⁽¹⁾,

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

Ψηφιοποίηση: οργάνωση και χρηματοδότηση

1. να αναπτύξουν περαιτέρω τον προγραμματισμό τους και την παρακολούθηση της ψηφιοποίησης των βιβλίων, περιοδικών, εφημερίδων, φωτογραφιών, μουσειακών αντικειμένων, αρχαιολογικών εγγράφων, ηχητικού και οπτικοακουστικού υλικού, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων («πολιτιστικό υλικό»):
    - α) με καθορισμό σαφών ποσοτικών στόχων για την ψηφιοποίηση πολιτιστικού υλικού, σύμφωνα με τους γενικούς στόχους που αναφέρονται στο σημείο 7, αναφέροντας την αναμενόμενη αύξηση ψηφιοποιημένου υλικού που θα μπορούσε να αποτελέσει μέρος της Euroreana, καθώς και τους διατιθέμενους πόρους από τις δημόσιες αρχές·
    - β) με δημιουργία επισκοπήσεων του ψηφιοποιημένου πολιτιστικού υλικού και με συμβολή στη συλλογική προσπάθεια για τη δημιουργία επισκόπησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με συγκρίσιμα στοιχεία·
  2. να ενθαρρύνουν συμπράξεις μεταξύ πολιτιστικών ιδρυμάτων και του ιδιωτικού τομέα με σκοπό τη δημιουργία νέων τρόπων χρηματοδότησης της ψηφιοποίησης πολιτιστικού υλικού και την ενθάρρυνση καινοτομικών χρήσεων του υλικού, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ψηφιοποίηση είναι δίκαιες και ισόρροπες, και ότι συμβαδίζουν με τους όρους που αναφέρονται στο παράρτημα·
  3. να κάνουν χρήση των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ, όπου είναι δυνατόν, για συγχρηματοδότηση των δραστηριοτήτων ψηφιοποίησης στο πλαίσιο των περιφερειακών στρατηγικών καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση·
  4. να εξετάσουν τρόπους για τη βελτιστοποίηση της χρήσης της ικανότητας ψηφιοποίησης και την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, που μπορεί να συνεπάγονται τη συνένωση προσπαθειών ψηφιοποίησης εκ μέρους πολιτιστικών ιδρυμάτων και τη διασυννοριακή συνεργασία, με βάση τα κέντρα δεξιοτήτων για ψηφιοποίηση στην Ευρώπη·
- Ψηφιοποίηση και επιγραμματική προσβασιμότητα κοινόχρηστου υλικού**
5. να βελτιώσουν την πρόσβαση και τη χρήση κοινόχρηστου ψηφιακού πολιτιστικού υλικού μέσω:
    - α) διασφάλισης ότι το κοινόχρηστο υλικό θα παραμείνει στη διάθεση του κοινού μετά την ψηφιοποίηση·

⁽¹⁾ ΕΕ L 323 της 9.12.2005, σ. 57.

β) προώθησης της ευρύτερης δυνατής πρόσβασης σε κοινόχρηστο ψηφιοποιημένο υλικό, καθώς και της ευρύτερης δυνατής περαιτέρω χρήσης του υλικού για μη εμπορικούς και για εμπορικούς σκοπούς·

γ) λήψης μέτρων για τον περιορισμό της χρήσης εμφανών υδατογραφημάτων ή άλλων οπτικών μέτρων προστασίας που περιορίζουν τη χρησιμότητα του κοινόχρηστου ψηφιοποιημένου υλικού·

Ψηφιοποίηση και επιγραμμική προσβασιμότητα υλικού με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

6. να βελτιώσουν τις συνθήκες για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα του υλικού με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας:

α) με ταχεία και ορθή μεταφορά και εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας για τα ορφανά έργα, μετά τη θέσπισή της, με διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη ενόψει της θέσπισης προκειμένου να διευκολυνθεί η ταχεία εφαρμογή· η στενή παρακολούθηση της εφαρμογής της οδηγίας μετά τη θέσπισή της·

β) με δημιουργία των συνθηκών του νομικού πλαισίου για την ενίσχυση των μηχανισμών αδειοδότησης που έχουν προσδιοριστεί και συμφωνηθεί από τα ενδιαφερόμενα μέρη για την ψηφιοποίηση μεγάλης κλίμακας και τη διασυνοριακή πρόσβαση εξαντλημένων έργων (που δεν διατίθενται πλέον στο εμπόριο)·

γ) με συμβολή στην προώθηση και τη διαθεσιμότητα βάσεων δεδομένων με πληροφόρηση για τα δικαιώματα, συνδεδεμένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως η ARROW·

Η Europeana

7. να συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της Europeana:

α) ενθαρρύνοντας τα πολιτιστικά ιδρύματα, καθώς και τους εκδότες και άλλους κατόχους δικαιωμάτων να καταστήσουν το ψηφιοποιημένο υλικό τους προσβάσιμο μέσω της Europeana, βοηθώντας έτσι την πλατφόρμα να παρέχει άμεση πρόσβαση σε 30 εκατ. ψηφιοποιημένα αντικείμενα έως το 2015, συμπεριλαμβανομένων δύο εκατ. ηχητικών ή οπτικοακουστικών αντικειμένων·

β) εξαρτώντας κάθε δημόσια χρηματοδότηση για μελλοντικά έργα ψηφιοποίησης από την προσβασιμότητα του ψηφιοποιημένου υλικού μέσω της Europeana·

γ) εξασφαλίζοντας ότι όλα κοινόχρηστα αριστουργήματά τους θα είναι προσβάσιμα μέσω της Europeana το αργότερο από το 2015·

δ) συστήνοντας ή ενισχύοντας τα εθνικά σημεία συγκέντρωσης και συνάγοντας περιεχόμενο από διάφορα πεδία στην Europeana, και συνεισφέροντας σε διασυνοριακά σημεία συγκέντρωσης σε συγκεκριμένα πεδία ή για συγκεκριμένα θέματα, που μπορεί να αποδώσουν οικονομίες κλίμακας·

ε) εξασφαλίζοντας τη χρήση κοινών προτύπων ψηφιοποίησης καθορισμένων από την Europeana σε συνεργασία με τα πολιτιστικά ιδρύματα προκειμένου να επιτευχθεί διαλειτουργικότητα του ψηφιοποιημένου υλικού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και τη συστηματική χρήση μόνιμων αναγνωριστικών·

στ) εξασφαλίζοντας την ευρεία και ελεύθερη διάθεση των υπαρχόντων μεταδεδομένων (περιγραφών ψηφιακών αντικειμένων) που παράγονται από τα πολιτιστικά ιδρύματα, για περαιτέρω χρήση μέσω υπηρεσιών όπως η Europeana καθώς και για καινοτομικές εφαρμογές·

ζ) θεσπίζοντας σχέδιο επικοινωνίας για την ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού και ιδίως των σχολείων σε σχέση με την Europeana, σε συνεργασία με τα πολιτιστικά ιδρύματα που συνεισφέρουν περιεχόμενο στον ιστότοπο·

Ψηφιακή διαφύλαξη

8. να ενισχύσουν τις εθνικές στρατηγικές για τη μακροπρόθεσμη διαφύλαξη ψηφιακού υλικού, την επικαιροποίηση σχεδίων δράσης που υλοποιούν τις στρατηγικές, και να ανταλλάσσουν πληροφορίες μεταξύ τους σχετικά με τις στρατηγικές και τα σχέδια δράσης·

9. να περιλάβουν στη νομοθεσία τους ρητή και σαφή διάταξη, ώστε να επιτραπεί η πολλαπλή αντιγραφή και η μετακίνηση ψηφιακού πολιτιστικού υλικού εκ μέρους των δημόσιων ιδρυμάτων για λόγους διαφύλαξης, με πλήρη σεβασμό της ενωσιακής και της διεθνούς νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·

10. να προβούν στις απαραίτητες ρυθμίσεις για την απόθεση υλικού που δημιουργήθηκε σε ψηφιακή μορφή, ώστε να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη διαφύλαξή του, και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων ρυθμίσεων σχετικά με την απόθεση για υλικό που δημιουργήθηκε σε ψηφιακή μορφή:

α) εξασφαλίζοντας ότι οι δικαιούχοι παραδίδουν έργα σε βιβλιοθήκες νόμιμης απόθεσης χωρίς τεχνικά μέτρα προστασίας, ή ότι, εναλλακτικά, θέτουν στη διάθεση των βιβλιοθηκών νόμιμης απόθεσης τα μέσα για να εξασφαλιστεί ότι τα τεχνικά μέτρα προστασίας δεν εμποδίζουν τις ενέργειες που πρέπει να λάβουν οι βιβλιοθήκες για σκοπούς διαφύλαξης, με πλήρη σεβασμό της ενωσιακής και της διεθνούς νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·

- β) κατά περίπτωση, προβλέποντας νομοθετική διάταξη για να επιτραπεί η μεταφορά ψηφιακών έργων από μια βιβλιοθήκη νόμιμης απόθεσης σε άλλες βιβλιοθήκες απόθεσης, που έχουν επίσης δικαίωμα σε αυτά τα έργα·
- γ) επιτρέποντας τη διαφύλαξη διαδικτυακού περιεχομένου από εντεταλμένα ιδρύματα χρησιμοποιώντας τεχνικές για συλλογή υλικού από το διαδίκτυο, όπως η ιστοσυγκομιδή, με πλήρη σεβασμό της ενωσιακής και της διεθνούς νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·
11. να λαμβάνουν υπόψη τις εξελίξεις σε άλλα κράτη μέλη, κατά την κατάρτιση ή την επικαιροποίηση πολιτικών και διαδικασιών για την απόθεση υλικού που έχει εξαρχής δημιουργηθεί σε ψηφιακή μορφή, ώστε να αποφεύγονται μεγάλες αποκλίσεις στις ρυθμίσεις σχετικά με την απόθεση·

Συνέχεια στην παρούσα σύσταση

12. να ενημερώνουν την Επιτροπή 24 μήνες ύστερα από τη δημοσίευση της παρούσας σύστασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, και στη συνέχεια ανά διετία, σχετικά με μέτρα που έχουν λάβει στο πλαίσιο της παρούσας σύστασης.

Βρυξέλλες, 27 Οκτωβρίου 2011.

Για την Επιτροπή
Neelie KROES
Αντιπρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ

Προκειμένου να επιτευχθεί ταχεία πρόοδος σχετικά με την ψηφιοποίηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, η δημόσια χρηματοδότηση για την ψηφιοποίηση πρέπει να συμπληρωθεί με ιδιωτικές επενδύσεις. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ενθαρρύνει τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ψηφιοποίηση του πολιτιστικού υλικού.

Το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη για την τόνωση της εν λόγω εταιρικής σχέσης, οι οποίες πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες βασικές αρχές:

1. Σεβασμός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας

Οι συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την ψηφιοποίηση συλλογών πολιτιστικών ιδρυμάτων πρέπει να σέβονται πλήρως την ενωσιακή και τη διεθνή νομοθεσία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

2. Μη αποκλειστικός χαρακτήρας

Οι συμφωνίες για την ψηφιοποίηση κοινόχρηστου υλικού πρέπει να είναι μη αποκλειστικές, υπό την έννοια ότι κάθε άλλος εταίρος από τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ψηφιοποιήσει το ίδιο υλικό, υπό ανάλογες συνθήκες.

Ενδέχεται να απαιτηθεί μια περίοδος προνομιακής εμπορικής χρήσης ή προνομιακής εμπορικής εκμετάλλευσης προκειμένου να δοθεί στον εταίρο του ιδιωτικού τομέα η δυνατότητα να αποσβέσει την επένδυσή του. Η περίοδος αυτή πρέπει να είναι περιορισμένη χρονικά και όσο το δυνατόν συντομότερη, προκειμένου να τηρηθεί η αρχή ότι το κοινόχρηστο υλικό πρέπει να παραμένει δημόσιο κτήμα, εφόσον έχει ψηφιοποιηθεί. Η περίοδος προνομιακής χρήσης δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερη από μια επταετία.

Οι συμφωνίες πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως με τους ενωσιακούς κανόνες ανταγωνισμού.

3. Διαφάνεια της διαδικασίας

Συμφωνίες για ψηφιοποίηση συλλογών που βρίσκονται στην κατοχή πολιτιστικών ιδρυμάτων πρέπει να ανατίθενται μετά από **ανοιχτό διαγωνισμό** μεταξύ των εν δυνάμει εταίρων από τον ιδιωτικό τομέα.

4. Διαφάνεια συμφωνιών

Το περιεχόμενο των συμφωνιών μεταξύ των πολιτιστικών ιδρυμάτων και εταίρων από τον ιδιωτικό τομέα για την ψηφιοποίηση πολιτιστικών συλλογών πρέπει να δημοσιοποιείται.

5. Προσβασιμότητα μέσω της Europeana

Η σύναψη μιας σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα πρέπει να εξαρτάται από την προσβασιμότητα του ψηφιοποιημένου υλικού μέσω της Europeana.

6. Βασικά κριτήρια

Βασικά κριτήρια για την αξιολόγηση των προτάσεων που αφορούν μια σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα είναι τα ακόλουθα:

- το σύνολο των επενδύσεων που θα πραγματοποιήσει ο εταίρος του ιδιωτικού τομέα, συνεκτιμώντας την προσπάθεια που απαιτείται να αναληφθεί από τον δημόσιο τομέα,
- η προσβασιμότητα του ψηφιακού υλικού για το ευρύ κοινό, μεταξύ άλλων και μέσω της Europeana. Πρέπει να ενθαρρύνονται μοντέλα συμπράξεων όπου ο τελικός χρήστης έχει ελεύθερη πρόσβαση στο ψηφιοποιημένο υλικό και όχι μοντέλα όπου ο τελικός χρήστης πρέπει να πληρώνει για την πρόσβαση στο υλικό,
- διασυνοριακή πρόσβαση. Οι συμφωνίες σύμπραξης πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα τη διασυνοριακή πρόσβαση για όλους,
- η διάρκεια κάθε περιόδου προνομιακής εμπορικής χρήσης του ψηφιακού υλικού από τον εταίρο του ιδιωτικού τομέα. Η περίοδος αυτή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερη,
- η προβλεπόμενη ποιότητα ψηφιοποίησης, και η ποιότητα των αρχείων που θα δοθεί στα πολιτιστικά ιδρύματα. Ο εταίρος του ιδιωτικού τομέα πρέπει να παρέχει στα πολιτιστικά ιδρύματα ψηφιοποιημένα αρχεία της ίδιας ποιότητας με αυτές που χρησιμοποιεί ο ίδιος,
- η χρήση του ψηφιοποιημένου υλικού που τα πολιτιστικά ιδρύματα μπορούν να κάνουν σε μη εμπορικό περιβάλλον. Η χρήση αυτή πρέπει να είναι όσο το δυνατόν ευρύτερη και να μην περιορίζεται από τεχνικούς ή συμβατικούς περιορισμούς,
- το χρονοδιάγραμμα του έργου ψηφιοποίησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΣΕ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΤΗΝ EUROPEANA, ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

	Αριθμός αντικειμένων στην Europeana ανά ΚΜ (*)	Ενδεικτικός στόχος για το 2015 (**)
ΒΕΛΓΙΟ	338 098	759 000
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	38 263	267 000
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	35 490	492 000
ΔΑΝΙΑ	67 235	453 000
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	3 160 416	5 496 000
ΕΣΘΟΝΙΑ	68 943	90 000
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	950 554	1 236 000
ΕΛΛΑΔΑ	211 532	618 000
ΙΣΠΑΝΙΑ	1 647 539	2 676 000
ΓΑΛΛΙΑ	2 745 833	4 308 000
ΙΤΑΛΙΑ	1 946 040	3 705 000
ΚΥΠΡΟΣ	53	45 000
ΛΕΤΟΝΙΑ	30 576	90 000
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	8 824	129 000
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	47 965	66 000
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	115 621	417 000
ΜΑΛΤΑ	56 233	73 000
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	1 208 713	1 571 000
ΑΥΣΤΡΙΑ	282 039	600 000
ΠΟΛΩΝΙΑ	639 099	1 575 000
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	28 808	528 000
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	35 852	789 000
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	244 652	318 000
ΣΛΟΒΑΚΙΑ	84 858	243 000
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	795 810	1 035 000
ΣΟΥΗΔΙΑ	1 489 488	1 936 000
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	944 234	3 939 000

(*) Οκτώβριος 2011. Διάφορες χώρες εκτός ΕΕ (ιδίως η Νορβηγία και η Ελβετία) συνέβαλαν με περαιτέρω αντικείμενα, ή αντικείμενα προέρχονται από έργα ενωσιακής κλίμακας και, επομένως, δεν αποδίδονται σε συγκεκριμένα κράτη μέλη.

(**) Οι ενδεικτικοί στόχοι ανά κράτος μέλος υπολογίζεται με βάση α) το μέγεθος του πληθυσμού και β) το ΑΕΠ, σύμφωνα με το γενικό στόχο, έως το 2015 να έχουν ψηφιοποιηθεί 30 εκατ. αντικείμενα που θα διατίθενται μέσω της Europeana. Για τα κράτη μέλη που έχουν ήδη καλύψει ή προσεγγίζουν την επίτευξη του ενδεικτικού στόχου, ο υπολογισμός βασίζεται στον τρέχοντα αριθμό αντικειμένων που έχουν συνεισφέρει στην Europeana, προσαυξημένο κατά 30 %. Όλα τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν επίσης τις ποιοτικές πτυχές, συνεκτιμώντας την ανάγκη, έως το 2015 να έχουν καταστεί διαθέσιμα μέσω της Europeana όλα τα κοινόχρηστα αριστουργήματα.